

“သူမ် ထုတ်းလိုက့်.သင်”



**ရှိန်းရိုင်းတင်းသိန်းကွာဇ်ရန်
စပ်ပြုးရှိန်းသိန်းများရှိန်းဆပ်.ရှိန်းလလး**



ଓঠাইন, লড়;



သိန်းမံရှုပ်ရှုန်း ကဆ်ဝါးအဲ ပွင့်,သင့်၊ တင်းလိုင်းကာန်း သိန်းမံရှုပ်ရှုန်း၊ တဲ့၊ ရူးရူးရော့၊ ရူးတီးတီး၊ ဓလားတဲ့၊ တင်းမိုင်းဖွေန်းလီကဆ်တေလီးယဲ့ တဲ့၊ ရူးရော့တေရှ့၊ ပွင့်,လှိုင်းထိုး၊ လွှင့်းကဆ်တေလီး၊ ရီတ်းသင်းပန်းနဲ့၊ ပို့ဆောင်းဖွေန်းရှုပ်းချုပ်းသဲ့၊ ယပ်.ကေား။

လုပ်နည်, ရီ,

အွင်းလှင်ရိုင်းရှမ်းတုစ္ထ



“သုတေသန ထုတ်လိပ်.သင်”

၁။ ဧရာ;အောင်;	၅
၂။ လွင်;တာင်းရှိခိုး;လလာ;သိခိုး;မံ ရှိခပ်.ရှိခိုးကဆိဝုးအဲ.	၈
၃။ ဇူးလှုတေလီးအမဲ,ဂိုပ်းသိခိုး;မံ။	၄
၄။ တိုးလှုတေလီးအမဲ,ဂိုပ်းသိခိုး;မံ။	၇
၅။ စားလှုတေဂိုပ်းကပ်သိခိုး;မံတေဖိုင်ဂျားရှိုံး	၈
၆။ လွင်;ဂိုပ်းကပ်သိခိုး;မံအဲ. တေဘိတ်းရှိုံးဂိုပ်းကပ်ရှိုံးယပ်။	၈
၇။ ပင်းပိုင်သိခိုးမံရှိခပ်ရှိခိုး	၁၀
၈။ ပေါးဂိုပ်းကပ်သိခိုးမံရှိခပ်ရှိခိုး လွင်;ရှိခိုး;လလာ;ရှိခပ်.ရှိခိုးယပ်. တေပန်းမှုခိုး ထိုင်.ရှိုံး	၁၇
၉။ အောင်လွင်;ရာင်းရှိခိုးသိခိုးမံ ရှိခပ်.ရှိခိုး	၁၂
၁၀။ တွေ့ခိုး;ပုံခိုး;ခွဲခိုး;သူ	၁၇
၁၁။ တွေ့ခိုး;မီ,တို့,ယူ,	၁၈
၁၂။ ဒီ။ ၂၀၁၁မှားရှိုံး ရှိုံးတုမ်တီးသိခိုးမံရှိခပ်. ရှိခိုးရှိခိုးဖော်ထားမောင်တေလှုပ်,ထားမောင်	၁၈
၁၃။ တေဘိခိုးစား, ဆမ်းတွေ့ခိုးသိခိုးမံရှိခပ်.ရှိခိုး	၃၇
၁၄။ ဒီ။ ၂၀၁၁ ဒီးဂါး,သိခိုးမံရှိခပ်.ရှိခိုး	၃၇
၁၅။ ထိုင်မိုင်းရှိုံးတုမ်	၃၇
၁၆။ ဧရာ;လှပ်,အင်	၃၇

ပုဂ္ဂိုလ်၊ အမှတ် ၁၃။ နေပါဒ်၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၊ ၁၇ ရက်၊ ၁၁ နာရီ၊ နေပါဒ်၊ ၁၁၁၁။
အမှတ် ၁၃။ နေပါဒ်၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၊ ၁၇ ရက်၊ ၁၁၁၁။

၁။ စွဲအမိန္ဒ



လူင်ပွင်ထိုင် ထိုင်;မူင်းရှမ်းတုမ်ဆီ.ထတ,ကာင်လူ၏March(၃၈)ဝန်းတော်,ထိုင်လူ၏April(၁၀)ဝန်းပါ။ ၂၀၁၇ခု၊ တော်ပိုးကာင်သီ၏အဲ;မံရှုပ်ရှု၏လွှင်;ရှိ၏အဲလျှော်ဆပ်.ရှု၏တင်းမူင်းချုံ;သီ၏အဲ;မံရှုပ်ရှု၏လွှင်;ရှိ၏အဲ။ မူင်းပါ။ ၁၈၄၈ဘအီး; ဂိုပိုးကာင်များလို၏သုတော်းအဲလျှော်ဆပ်.ရှုံးလျှော်ဆပ်.ချုံ၏အဲ။ အဲးမှု၏သီ၏အဲ;မံတိတ်းဆီတ်းမာအဲ,မီ၏အဲ။ တာ့,လွှင်းဆီ၏ယုံ, ရှု၏မှု၏ဝါအဲးမူင်း ကာမ်းမီးကာမ်းပါ။ ဆီလူပ်,ကာပ်းပံ့ချုံ၏။ တာ့,တော်ဆပ်.သွေ့ဆီ,လွှင်းရှုပ်ရှု၏လွှင်းရှိ၏အဲးတို့၏အမ်လျှော်ဆပ်။ လွှင်းရှိ၏မှု၏ဝါအဲး ဝါ၏အဲးမူင်းအဲ။ ဝါအဲးမူင်းရှုံးမူင်းမူင်း (၁၀) ပီးဆိုင်းပွဲ့်; တာ့,ဂိုပိုးသီ၏အဲ;မံရှုပ်ရှု၏အဲ။ ရှုံးလျှော်ဆပ်.ရှုံးလွှင်းဖြုံး၏အဲ။ ပဆ်တာင်းရှု၏ထိုင်ရှုံးချုံ၏။ ထွေမ်းအင်,ခပ်.မံလှုံးဆီ,လွှင်းဂိုပိုးကာင် သီ၏အဲ;မံရှုပ်ရှု၏လွှင်းဖြုံး၏။ ရှုံးလျှော်ဆပ်.ရှုံးဆီ.သော ဓတ်,ကာင်ပါး ၇၀၀ပါးအဲး; တီးမူင်းပွဲ့်း(၇၀၀)အဲ။ ဂိုပိုးကာင်သီ၏အဲ;မံရှုပ်ရှု၏လွှင်းယုံးချုံ၏။

၇။ လွင်;တာင်းစိန့်ဆုံးလေးသိန်းများ
ရှင်ဆပ်.ရှုန်းကန်ဝါးဆုံး.



သင်ဝါးခေါးမှုဆိုးသီး၏မြှုပ်နည်းကမ်း၊မအောင်၊မိန္ဒားအံထိုင်ရှင်းရီးသွားလိပ်ငန်း၊မလူးမေသွားဆိုင်ရေး၊တိုးကာသ်
ကမ်း၊လူပ်၊အဲ့။ တော်မူးနားဆိုးမိန္ဒားယူ၊ချုံးကော်း။မို့ဆိုင်၊အဲ့လွှင်းဂမ်း။ထို့မှားလူင်း၊
ပို့ဆိုင်ပေါ်လုံးလွှာ့။တင်းဆမ်း၍သွေးလွှင်း၊ခေါးလူပ်၊ခေါးမှုဆိုးသီး၏မြှုပ်နည်းကမ်း၊တုမ်ပိုး။

အဲ.ပိန်ကန်လွင်; ယဉ်,ရှင်းပို့ ယူ,ခါးကော်။
မူင်းရှမ်း တုမ်ဆီး ဝံးလင်ရှင်းကပ်သိန်းမံရှ
ပြရှိန်း မူးပို့ပီး ၁၈၄၈ခုနှစ်းယင်း ဘမ်း၊ ပိန်ရှင်း
သိန်းမံရှုပ်ရှိန်းထိုင်းယောက်. ခေါ်မှုန်းကန်ယို
ပ်းသုံးယူ,မူးလိုင်းလိုင်းဆဲး မူးတမ်းရှင်းမူ,ဝါ,တာ,အေး၊ ဂါ
န်းဖော်,နှုန်းရှုံးတင်းလွင်းရှင်းကပ်သိန်းမံဆဲး
ဘမ်း,ရှင်းလိုင်းရှင်းကန်ယင်းကန်ဝါးအန်း.လီးရှုန်း
မံန်း လွှမ်းယူ,ခါးကော်။



▶ လွင်; ဂီပါး; သိန်; မာရ်လလာ; ဂိမ်ဖွင့်; လျှင်စံ လိုပ်းတေ နိုင်ပွင့်ရေး၊ သာင်;

ၬ။ ဖုန်းလိပ်တေသာ်မှင်၊ ရီပိုးသိအိုးမျိုး။

(က) ခာပ်းမဂ်းမံသိန်းမံရှုပ်ရှုန်း (၂၀၁၇ခု; လိုအ်March ၂၈ ဝန်းတိုင်းနိုင်း)အဲ့ ရှုန်းကာလ်မီးဆိုးသာပ်၊ လိုအ်လိုင်းရှုမ်းတုမ်တင်းသိုင်း၊ တော်ပြုးကာပ်ရွှေ၊ ချေးကော်း၊ ရိုပ်းရိုပ်းကာပ် သိန်းမံရှုပ်ရှုန်းအဲ့ ဖြူးဆုံး၊ လုမ်း ရှုမ်းရှိနိုင်းဆုံး၊ ဆိုးမှုဂ်၊ လုမ်းရော်ပေါ်ရေးတော်ပြုးလူ၊ ချေးကော်း၊ ရှုန်းလိုင်းရှုမ်းတုမ်တင်း၊ ရှုန်းဆွဲးနှင့်း ကာလ်မီးလူ၊ ဆိုးရှိုင်းလိုပ်းဆွဲးနှင့်းရေး၊ ပြုးလူ၊ ချေးကော်း၊ ဖုန်းပြုးလူ၊ ချေးကော်း၊

ရုဆ်းရှစ်;ရှိဆ်းမို့ဆ်ဂ်,အဲ. ရုဆ်းနိုင်းရော.(ကမ်,အဆ်)ရုဆ်းနိုင်းလုမ်းခပ်ချုပ်;ပူးသော်လို့ရုံးအဆ်. ပိုဆ်ရုဆ်းကဆ်ယူ,သာ်း ရှစ်;လိုပ်မေးလိုပ်အဆ်.အဲ;ရေား။

(?) පු, දාම්: (ගම්, සංස්කෘති) දූෂ්චරියෙන් අවශ්‍ය නොවේ.

(h) ଲୟଣ୍ଡିଃର୍ବଳଙ୍କାରୀଃ

တိုးဆုံးလုပ်းဆီးသမ်း၊ ရူဆိုးကဆိုးကမ်း၊ မီးရှိုဆိုးသော ရွှေ၊ များယဉ်၊ သပ်းဂူး၊ တိုးဆုံးလုပ်လုပ်း၊ တိုးတားရှိုးရိုး(ကမ်း၊ ဆုံး) တိုးတားဆမ်း၊ ရူဆိုးကဆိုးဂို့တ်းလိုပ်းယဉ်၊ သပ်းလူပ်းချုပ်းဆုံးလုပ်လုပ်း၊ အမြဲးလိုက်လိုက်မူင်းသော စပ်းများယဉ်၊ သပ်းဝံ့ဝံ့ရိုးဆုံး၊ စပ်းပါးဝံ့ချုးကော်း။

(၁) ဂုဏ်းကဏ္ဍယူ,သပ်းတီးကွင်းလွှားထိမ်ဂုဏ်းထူပ်းတင်းယပ်,ဖို့တ်,ခရ်

శార్ట్:మగ్నిస్:ప్లాటిషన్:ప్లాగ్రింగ్రాఫ్స్:ఎస్. గ్రహఃగాహణ్యు,వ్యాసఃత్వి; గ్రహఃఘ్యుయ్యి గ్రహఃయ్యిప్పించి గ్రహఃయ్యిప్పించి యార్డ,అటిట్,ఎర్



(Temporary shelters)ရေး တော်ပုံးကပ်၍၊ အိချုံးကော့။ ဂိုင်အိုပ်ဆပ်၊မှုလွှင်းယူ၊သပ်းမပ် သေ ရှိတ်းမပ်၊မှုလမ်းလွှင်းယပ်။ ထင်၊နှိပ်းသုံးအိုး သို့ဆုံးမှုချုံးကော့။တု၊တော်ပုံးကပ်လီးသို့အိုးမှုရှုဆ်းရှုမ်းရှု အိုးပလားလှမ်းရှုရှုဆပ်။ရှုအိုးမပ်အဆုံး။တေလီးရှိတ်းသပ်းပဆ်းမပ်၊ တို့တ်းဆိုတ်း တို့မြတ်အိုးယူ၊သာ့းကော့။

မိန်;တော်းကိုယ်းသိခိုးမံဖြစ်ပါသော်လည်း ဆုံးလိုက် April ရီ ၂၀၁၄ ခုနှင့်
ဧပြီ၊ ကိုယ်းသိခိုး၊ ပါ အွေးတွင်၊ ထာမ်ရှိခိုး၊ ရှိခိုး၊ (စိပ်းရှင်း-လွှမ်းလိုခိုး-ရွှေ့ဂါ
အ်စ်နှင့်အ်ရှိခိုး ရ.လတ္တမာရ်.က./ပြီးရော်၊ ခိုး၏)

၆။ တို့လုပေါ်မာမ်၊ ဂိပ်းသိန္တီးမျိုး။



“ಗಿಂತ 2011 ಇಲ್ಲ; ಲೋಕ್ ಮಾರ್ಚ್(28)ಂದು: ತಾರೀಖ್: ತೀವ್ರಿಕೆಯ್; ಅಂತ್ಯಿಕೆಯ್; ತೀವ್ರಿಕೆಯ್; ಗಣಾಂಶಿಕೆಯ್: ಡಿ.ಎಂ.ಎಂ. ನರ್ಸಿಗೆಂಡ್; ಪಾಂಯರ್.”

ଛୁ, ତା, ଲିଂଦ, ଏରି ଯାର୍. ହେବ୍ ଜ୍ଞାନୀଃ ॥ ଫୁଲିପିଳିଃ ଵୀଷମିଶ୍ରିତିର
ମଧ୍ୟରେ କାହିଁ ଯଦିରେ କାହିଁ ନାହିଁ । ପାଇଁ ଅଛନ୍ତି, ତା, ଲିଂଦ, ଯାର୍. ହେବ୍ ଲିଂଦ
ଫୁଲିପିଳିରେ କାହିଁ ଯଦିରେ କାହିଁ ନାହିଁ । ତୋଳିଲେ କାହିଁ ନାହିଁ । ତୋଳିଲେ
କାହିଁ ନାହିଁ । କାହିଁ ନାହିଁ । କାହିଁ ନାହିଁ । କାହିଁ ନାହିଁ । କାହିଁ ନାହିଁ ।

▲ ဂုဏ်,တော်: ဂျော်စိန်လူ; ဂျာဆုံးရှုပ်ရန်: ပိုင်းလိုပ်, ရော်ဆိုင်;
စပ်: ထွေးထွေးပန်လုပ်; ဂျာဆုံး, ကဆိမ်း: တို့ရှိမဲ့ ဖို့ဆုံးပန်: (စီပ်းရှုင်း-
လွှမ်းပို့ဆုံး: ဂျုပ်ဂါန်စွာစုံစုည်းရန်: ရှုပ်ရန်) ရှုပ်ရန်: ရှုပ်ရန်

ଶ୍ରୀ ତେଲ୍ପାନ୍ଦୁ. ଯିନ୍ଦୁମୁଖୀ, ଏକାକୀଳୀଙ୍କୁ ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନକୁ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ପାଇଲାମୁ।

၁။ စာတမ်းလုပ်တောရိပါးကိစ္စသီဆိုင်ရုံးမြတ်တော်ဝန်ကြံး

လွင်းရှိပ်းသီဆိုး၊ မံ့ရှိပ်ရူးအောင်၊ တော်ဗိုလ်စာတ်၊ ၁၇၀အောင်၊ ချုံကော်၊ ၃၀၁၈ ခု၊ လိုင်းနယ်March ၂၀၁၀ အောင်၊ တော်ဗိုလ်လိုင်း၊ April 10 ၁၀၀အောင်၊ တော်ဗိုလ်သီဆိုး၊ မံ့ရှိပ်ရူးအောင်၊ မံ့ရှိပ်ရူးအောင်၊ လိုင်းလိုင်းသုတေသန၊ (၃၀၁၈ ခု၊ လိုင်းနယ်April 10 ၁၀၀အောင်)အောင်၊ ကမ်းမြို့၊ မံ့ရှိပ်းသီဆိုး၊ မံ့တိုးရှိအောင်၊ မံ့လွင်းရှိပ်းသီဆိုး၊



၅။ လွင်;ရှိပါးကာင်သိဆို;ပါ့ဆို。
တော်ထုံးရှိပါးရှိပါးကာင်နှုံးယော်။

သိန်းလိုင်;သူမပ်မီးကမ်,မီးဆိုးသိန်းမံရှုမ်;ရှိန်းကာဆ်ဝါးအဆ်.တေကမ်,တွင်;ထာမ်သင်ဘူး။တော်
တင်အသိန်းမံရှုအုံ ရှုမ်;ရှိန်း ရေးတေကမ်,ယိုအုံယွှေးသင်သေးမြှုံးရှိပ်းသိန်းမံရှုပ်ရှိအုံရေးလှု
ရေးကမ်,လူပ်,အဆာသင်ဘူး။

ରୂପିତ କାହାଙ୍କି ଯିରିଃ ଯିରିଃ ଧିରିଃ ଦାଇଃ ନିରିଃ ଵେଳିଙ୍କି ମୁଣ୍ଡିନ୍ଦିଙ୍କି ହିରିଃ ? 201 ହାହି;
(କିରିଃ ଗାରିଃ; ଲୋକି ଦିଅଙ୍କି ରୂପିତ କାହାଙ୍କି ଯିରିଃ ଯିରିଃ ଧିରିଃ ଦାଇଃ ନିରିଃ ଵେଳିଙ୍କି ମୁଣ୍ଡିନ୍ଦିଙ୍କି ହିରିଃ ? 201 ହାହି;)



၁။ ပရိုင်သိန္တာနှင့် ပရိုင်ရှုန္တာ



(Z-1) လွင်;တေလီ;သိုင်,သိမ်းစံ。

(၇-၇) လွင်းရှမ်းစွမ်းခပ်းပါးတိုးလွင်းရှိပ်းသိန်းမံရှုပ်ရှုန်းအဲ။ ပြန်ပုန်းဖွံ့ဖြိုးရှုန်းရှုန်းမိုင်းတင်း သို့၏ ယပ်။

အိုးလိုင်းမူင်းရှမ်းတုမ်ဆဲ.သူဆဲ,လီးသူဆဲ,ရိုဆ်ဂျာဆ်းမူင်းတင်းသိုင်းမဂ်းမြို့ဝံ.ယူ,ခုံးကေား။လွှင်းဂမ်းထိမ်ပဆဲ၊
လွှင်းခာမ်,ဂိုပ်း သိုဆ်းမြဲလွှင်းပဆ်စေားမှုဆ်းမှုဆ်,မိုဆ်းတိုးလွှင်းဂိုပ်းသိုဆ်းမြှုဂျာဂျာဆ်းဆဲ.ရိုဆ်ပုံဆ်း ဖွှေဆ်းင
လားသူဆဲ,လီးသူဆဲ,ရိုဆ်ဂျာဆ်းမူင်း တင်းသိုင်းယာ်.ခုံးကေား။

එංඩ්ගිං;වේඛ්;හ්‍රුදුරුඛ්; ල්‍යාරිත්;වාං;ගාජ්ප්‍ර;උද්‍රිත්;ත්;ක්. රීඛ්ල්‍යාරිත්;වාං;ගාජ්තාත්;ශ්‍රාංහ්ම්ඩ්; පද්;දුංගාජ්ඩ්;ඇඛ්. දැන්,ලිදු.ද්.යු,තැංගොඩ්||

- (၈) လွင်;ထိုင်နိဆ်းတု၊ခာမ်,ဂိပ်းသီးဆ်းမံရှုပ်ဂူဆ်း

(၉) လွင်းခာမ်,ဂိပ်းလိုပ်ဆိုင်းပွဲး

(၁၀) လွင်းပဆ်ခေါးမှုဆ်းဖိတ်း တီးမြှေးဂိပ်းသီးဆ်းမံရှုပ်ဂူဆ်းခုပ်

(၁၁) လွင်းယူဝါဒ်းပုဆ်းဖွံ့ဗြိုက်းအျေးဂာဆ်လူးဂိပ်းသီးဆ်းမံခုပ်(ကမ်းဆန်း)လိုပ်းမြှေးမီးပုဆ်းဖွံ့ဗြိုက်းအျေးဂာဆ် အေးဂိပ်းသီးဆ်းမံတာင်,ဂာဆ်ခုပ်

(၁၂) ရှိတ်းပိုဆ်လူးဂိပ်းသီးဆ်းမံဂာဆ်ပွဲမြေသေး



၈။ ပေါ်ရှင်းကင်သိအဲ;မျှော်လူအဲ
လွင်;ရှိအဲ:လလှ;ရှုပ်ဆောင်.လူအဲ:ယင်.
တေပအဲ:ခေါ်;မှုအဲ: ထိုင်.ရှိ။



ပေးနှုန်းကပ်သိန်းများရှိခိုင်းလွှာများမှာ အမြတ်ဆင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဒုက္ခန်းများ၏ အမြတ်ဆင့် ဖြစ်ပါသည်။

- (က) ရှစ်ဆင်.ရှုခိုးကအဲလိုက်ယူ,သပ်:ထွမ်းအင်,လီးခိုးလိုခိုးကျပ်.ပိုင်,ပိုင်းရှမ်;တုမ်

(ခ) ရှစ်ဆင်.ရှုခိုးထွမ်းအင်,ကျပ်;ရှုပ်,

(ဂ) ရှစ်ဆင်.၂၀၂၁:ရှုခိုးမေ့လိုင်; (ရှစ်ဆင်.ရှုခိုးမေ့တိမ်;၊မေ့လူလိုင်;)

(ဃ) ရှစ်ဆင်.ရှုခိုးထွမ်းအင်,ဝန်.၂၀၂၁:သပ်;အျေးဂါဒ်၊ ဝန်.လွှင်;၂၀၂၁:သပ်;ဒလေ;
ရှုခိုးကမ်,မီးအျေးဂါဒ်စပ်

(သ) ရှစ်ဆင်.ရှုခိုးကမ်,ဂိုဏ်,နှိပ်စပ်

(ရာ) ရှစ်ဆင်.ထွမ်းအင်,ဖော်,သူ, ထွမ်းအင်,ရှုခိုးနှိပ်းသေ လွှင်;ဂိုဏ်းယမ်

(တ) သံတံရှုခိုးဒလေ;ဝန်.ရှုခိုးရှုခိုး:

(ဝ) အမေ.၊ ဖုန်းဖော်.ဒလေ;နှိပ်;ယိပ်းတိုပ်းတာင်,ကအဲ ကအဲယိုခိုးထိုင်ယိပ်းတိုပ်းလဲ;

(အ) ရှစ်ဆင်.လွှင်;ဂိုတ်,လုဂ်းကွာခိုး,ဒလေ;လွှင်;လူ.တံဃး

(ပ) ရှစ်ဆင်.ကအဲစံ.လံဃးရွှေ,မူးခွဲးနှိပ်းနှိပ်းခွဲးနှိပ်းနှိပ်းစပ် ထိုင်းအဲ.ချေးကော်။

သိဒ္ဓးမံရှုပ်ဂုဏ်းလွင်;ရှိဒ္ဓးလလာ;ဂုဏ်းရှိဒ္ဓးပီး၂၀၁၇အီးအီ။ တော့လွင်နှိပ်းပုံ၊ရှိဒ္ဓးမှုဏ်းလလားတော့မူ၊
ထုတ်ပုံးပါးပိုင်ဂုဏ်းဘဝ် တိုးတွေအ်းလွင်းယှဉ်၊ကအ်ပျေးထိုပ်းတုံးအီ။ ခွင့်းယာမ်းတမ်းဝင်းမဂ်းမံမူ၊ဝါ၊တော့။ ဝင်း
ဂမ်းတမ်းဝင်းမဂ်းမံမူ၊ဝါ၊တော့။

(8-1) ଟ୍ୟାକ୍;ପୀଃରିଂ,ର୍ବୀ,

- (က) ရှုပ်ဆုပ်.ရူဆုံးမောက်မိမ်း၊ မောလူလိုင်း၊ (ရှုပ်ဆုပ်.ရီ၏ရူဆုံးမောလိုင်း)
(ခ) ထအုံ.ပါးပိန်,လျှော့သွင်သုတ်းအူး;ကအ်ယာမ်း;နိုံး;ရှုံးရီံး;နှင့်
(င) ရှုပ်ဆုပ်.လျှော့;ကျော်,မို့ရို့;လိုပ်ကအ်ကမ်း,ပြီ,နိုံး;ရှုံးရီံး

ଓৱেঁ; শাৰ্দ, চাৰিঃ গাৰ্হণ্পঃ দণ্ডিৰঃ তৰি; অফিৰাঙ্ক্. যুষি, যুষিৰং দীঃ
তে দেলি: ইছলৈঃ গুৰ্ণঃ তৰি; তৃষ্ণঃ পৰি: পিৰিন, ধূৰ, ইলা; তাৰ, গুৰ্ণঃ
তৰি; ইছল. তে লাৰ্দঃ দণ্ডি: দণ্ডিৰ লৰি: তৰি; যুৰি: যুৰিৰ: বে
রি ইছল; মু ইছল: গা ইছল ইৰি; তাৰ্দঃ তৰি ইৰি: লু ইৰি;
যুৰি, যুৰি, এৰি: গোৱা;|| তৰি: যাৰ্দ, -দণ্ডিৰ: লুৰিৰ পুৰি দণ্ডিৰ: ইলা;
গা ইছল গাৰি, দণ্ডি: লুৰিৰ পুৰি দণ্ডিৰ: এৰি লুৰি: ইছল এৰি. মা
ৰি তৰি: বাৰ্দঃ দণ্ডি: দণ্ডিৰ পিৰিন তাৰ, তে মেলি লিৰি: ইছল.
তে লাৰ্দঃ তৰিৰি: পিৰিন রিৰিৰি: লুৰিৰ ইৰি, যুৰি, এৰি: গোৱা;||
ইছল. ইতি. তাৰ্দঃ তৰিৰি, পৰি: পিৰিন, ধূৰ, ইলা; রিৰিৰি: গুৰ্ণ, পে.
পৰি: পিৰিন, ধূৰ, এৰি দণ্ডি: ইছল, দণ্ডি: যুৰিৰি: পুৰি: দণ্ডি: দণ্ডি: এ
ক্ষি. পিৰিন ওৱেঁ; মু ইছল: গা ইছল এৰি; তাৰ্দঃ তৰিৰি: যুৰি, এৰি: গোৱা;||



(8-?) ଟୁକ୍କିପୀରୁ, ଲି

နှင့်ယိပ်တိုင်း ငလားယျေးယျေတာ့၊လွင်းလျမ်းလားပါး
ယူ၊လီဆံး။ တောင်းတိုင်းဂမ်းထိမ်ပန္တ်လုံးယူ၊ချေးက
ဘား။



(8-ស) တွေဆ်; ဆုံးဝါဆ်

တု,တောင်ဆုံး သို့ဆုံးမျိုးမျိုး၊ တု, ရှိုးထိုင်တိုး၊ အ^၁
 ဆုံးလွင်း၊ ကိုဆုံးရှိုင်း၊ ရှူးဆုံးရှိုတ်း၊ ဂာဆုံးတင်းရှိုင်း၊
 ရှိုတ်းသာင်းလုံးမီးဂျုံးရှိုင်းကဆုံးဝါးအဆုံး၊ ထုတ်, လိုပြ,
 ပို့ယူ, ချုံးကော်း၊ အောင်, လူင်ပွဲ့င်လိုင်ဝါးအဆုံး၊ မိုင်း
 ဓလ်၊ ဓလ်၊ ရှုံးမော်လျှော်း၊ သို့ဆုံးမျိုးစ်းကိုင်ဆူ့ုင်ခေါ်း၊
 မှုဆုံး သို့ဆုံးမျိုးစ်းရှုံးသော တောလာင်းလွှဲ့သုင်းလုံး၊
 ချုံးကော်း။

တိုးတွေဆိုးဖြေ၊ ဝန်ဆောင်ရေးမှူး သုဆို၊ လီးသုဆို၊ ပြဿ
အျေးဂါဏ်ဆဲ့။ ထွမ်းဆင်၊ သို့ဆိုးမံရှုပ်ရှုဆိုးပါး ၂၀၁၈/၁
ဇီးနဲ့ သေဝန်ကို ရှုံးရှိတဲ့ အောင်၊ အျေးဂါဏ်၊
ဝန်ဆောင်ရေးရှုံးရှိတဲ့ ဂါဏ်ကမ်း၊ ခရိုင်းပါး နှင့်၊
အျေးဂါဏ်လေးဝန်ကို ရှုံးရှိတဲ့ ဂါဏ်ခံပါး ကို အိမ်
ခေါ်မှုဆိုးဆဲ့။ သေဝန်ရှုံးရှိတဲ့ ဂါဏ်ခံပါး လီးခေါ်၊
မှုဆိုးရှုံးတဲ့ အောင်၊ ရှုံးရှိတဲ့ ဂါဏ်ခံပါး -

(က) ထန်.ဆုံးဂာ၏အောင်လားရှုပ်ဆုံးပြုခဲ့သူများ

(c) ရှင်အပ်.ရူဆုံးကာအဲတိုဂ္ဂ.နိုင်; ရှင်းရှင်းပီးပိုင်, ရုံး, တာင်, ကာအဲ(ကမ်း, အဆုံး) ရှင်းရှင်းလဲ; ရူဆုံးနိုင်; ရှင်းရှင်းရှင်းသုတေးသေ ရှင်အပ်.ကာအဲခုပ်လူပုံ, ဂါ၏

(8.1) තුහිරීක්රිංචාරියින්ගේ ප්‍රතිච්ඡත්වය

(c) විභේද්‍යාලී තුරුපෙන්වා ප්‍රතිඵලියෙන් අනුමත කළ මූල්‍ය තුරුපෙන්වා



(୪.୫) ଟ୍ରେକ୍; ଲୁଣ; ତାଣିରୀଙ୍କ:

(က) တိုးလဆိုခပ်းမံရှိဆို; မူဆိုးနိုဆို; သုတေသနလု;
တိုးထံတ်းထော်:



၈။ ဖိန္ဒရာအိလှင်၊ ရာင်၊ ရိန္ဒားသီအိုးပါ ရိန္ဒမပ်၊ ရိန္ဒား

မြိုင်းကမ်းပံ့, ရှိခိုင်းကတ်သီးဆိုင်ရာအပ်ဂူဆဲးလွင်းရှင်းစီးပါး
ပိုဆဲဆဲဆဲ.လဆဲ.အဲ. ပုဆဲးတာ, တောရော, သာင်း
လွင်းရှိပိုင်းကတ်သီးဆိုင်ရာအပ်. ဂူဆဲးပိုဆဲအဲ;
ဂူဆဲသို့ပဲ, သီးဆိုင်းတာင်းပဆဲ ကွဲဆဲတာင်း
ဆဲခဲ့; ကေား။ ၂၀၁၇ အီးမူးပိုင်းကမ်းပံ့, ရှိခိုင်း ကတ်
သီးဆိုင်ရာအပ်.ဂူဆဲး ဖြို့ဆိုဝါဆိုကဆဲလမ်း
လွင်း ထို့ပဲးရှိတ်းပဲ့။ ယပ်.ယပ်လလး ဖြို့ဆိုဝါဆို
ကဆဲလမ်းလွင်း ကဆဲထို့ပဲးတို့။ ရှိတ်းပဲ့။

(၄.၁) ကိပ်းကာင်သီဆိုးမှု ကဆ်လိုဂိုးတမ်းရွှေ့
သာပ်, လှိုအိုလို (လဆ်းငပ်းရာင်းဖို့ဆို, လိုအို)
လဆ်းငပ်းရာင်းဖို့ဆို, လိုအိုယ်ပုပ်၊ လေးပွဲ့၊ ပွဲ့၊ ဝါ
ဆိုးတို့, ဓမ္မလော်ဆို လိုအိုကဆ်လိုဂိုး။ သောက
ဆိုရှုဆိုရာင်းလှိုအိုလိုအိုများ၊ ခေါ်ခေါ်များ၊ ခေါ်ခေါ်
တော်းကာင်သီဆိုးမှုရှုပ်အပ်း ရှုခိုးခိုးခာ်းတာင်း (17)
ဝဆ်း ဆို့င်းရော့။ တော်းသီဆိုးမှု ကဆ်ကာင်
ပုဆ်းဖွဲ့ဆိုးတော်းယူပ်းယူပ်း။ တမ်းရွှေ့ သီဆိုးမှု
ဖို့ဆိုး၊ လိုအိုတဲ့၊ ကိပ်းကာင်သီဆိုးမှုပံ့ဆိုသော
လုံး၊ တော်းရင်းလုံး၊ လွှဲ့ရှိတ်၊ လွှဲ့ထာပ်းရဆ်
အိုကော်း။



(8.?) ගැහුණ්ගිරියා වේදීන්; මැදුරු සංස්කෘතියා තුළුන්

၂၀၁၁/၁၂: သိဒ္ဓါန; ပျော်ရဟန်; ရုန်းလေ; လွင်; တာင်; ဖို့အဲ
တိ; ဂီရိ; သိဒ္ဓါန; ပျ တေသာင်းလှု; စှင်; အုန်းဆိုဒ်; ပို့ဆေ

120,000 ပါ စိန်ရင်း မူးဆုံးလုပ်သိသော ပါ စိန်တီးပဆိုပါ။
မျှော်းရင်း-လုပ်းစိန်းရွှေ့ဂင်းရွှေ့ပို့ကြော်များ၊ လူလတော်၊ ကျော်၊ ပျော်ရှုံး၊ များ

(၈.၂) ကပ်လွှင်; ဂမ်; ထိမ်ရှုဆ်; မိုင်; ငလာ; ရှုပ်အေး; နရ် (ပဆ်တာင်းရှု.ငလာ; သေါ်, သူဆ်; ရှမ်; ရှမ်းလူ.တွေ့မ်)

တွေဆ်;တဲ့,တော်ပိုးက် သို့ဆ်;မံရှုဆ်;ရှိဆ်: ကဆ်တိမ်လဆ်.မာဆ်,မိဆ်;အဆ်. ရှုပ်အျေးလလဲ; ရှုဆ်;မိုင်းခ်စီအျေးကေား။ က်လွှင်;ရှုမ်းပွင်းသော စပ်မံ့လှုံးဆ်,ပဆ်တာင်းရှု. လွှင်;စပ်မံရှုဆ်;ရှိဆ်:လလဲ; လွှင်;ရှိတ်;ရှုံးရှုဆ်;မိုင်းခ်ပွင့်,လှုံးလိုင်



သင်ဝါ;သီအိ;မံရှင်ဆင်.ဂုဏ်:ရှင်:တေမာဆိ,စိအိ;
တေမိ:ဆင်.တွေအိ:ဖွေအိ:လီ တူ,တင်:ရှင်:ယုင်.ဆဲစျေးကေား။

၁၀။ တွန်းပုန်းလွှန်းသူ





သင်ဝါးလဲးရပ်.အမိ, ဒေ့ပာမိဘဆုက္ကမ်, တွပ်, လီးဆန်.ရပ်းသိပ်, ထေမ်လီးဇူးမီးထဆု. သီးဆုံးမံရှုပ်ဆပ်. ဂူဆုံးတီး
ထေးတိုင်းင်၊ ထေးမိုင်းင်၊ ထေးတွေဆုံး၊ ထေးပိုင်းလီးယူ, လီးယူ, ဆီချုးကေား။ ဒေ့တွပ်, ကဆုက်ပုံစံးယောက်တွပ်, ပဆု
ဆုံးနှစ်မီးလိုင် သေစော့တွပ်, ကဆုလာမိုးတူဂျိုးသေတွပ်, ပဆုဆုံးချုးကေား။ အပ်, ကဆုဖို့တိုးပိုင်ဆုံးပို့ဆုံးလေငတီးသေတော့
နှုန်းငမေးရေးယောပ်, ဆီချုးကေား။

၁၁။ ကွန်းမာရီ၊ ပါန်း၊ ယူ။



ଲ୍ୟାଣ୍ଡିକ୍; ମୁନ୍ଦିର୍ ଜାର୍ଦିନ୍; ରୁଷିକ୍; ଫ୍ରାଙ୍କିଶିକ୍; କ୍ଷେତ୍ରିକ୍. ନର୍ଦିନ୍; ଯୀର୍ଦ୍ଦିନ୍, ପିଲି, ତିଲି, ଯାଳି, ଚୋରି, ଚାରିଂ; ତାଳି, ଚୋରି, ଅନ୍ତଲି; କୋଳି:।

အနူးကာင်စာဝါ၊ ၁ လိပ်;ပို အဲဆောင်၊ ဓလေးလိပ်;သို့ရှိ၊ စာဝါ၊ အနူးမီးပုဆွဲ;ဖွံ့ဖြိုးခဲ့ရေး၊ အနူးမီးထောက်;ထားအောင်ပွင့်၊ စာဝါ၊ စာဝါဓလေး၊ အနူးတာင်တူပိုမီ၊ တိပါယျာ၊ စာဝါဆီး။ ရီး၂၀၁၅/၊ လွှေ့ဂိုပ်းသီဆွဲ;မံရှုပ်ဆပ်းရှုဆွဲးဆီး။ ပိုဆွဲပိုး အွေ့ဆွဲ၏ ဆီးချေးကော်း။ ထောက်.အေးရာဇ် ဂိုပ်းသီဆွဲ;မံရှုပ်ဆပ်းရှုဆွဲးမူးပိုင်းဓလေး၊ စာဝါ၊ ကဆ်လိုပ်းဂပ်းဂုံး၊ သီဆွဲ;မံရှုပ်ဆပ်းရှုဆွဲး တွေဆွဲးတျေး၊ တော်ပိုဆွဲးလပေးဆွဲ ရှုံးရှုဆွဲးမူးပိုင်းခဲ့ရေးတေရှု.ဆွဲ။ တွေဆွဲးမီတိပါယျာ၊ ဆီးပိုဆွဲးလွှေ့ပွင့်;ပွင့်၊ တော်။ ဆီးချေးကော်း။ လုမ်းသီဆွဲ;မံရှုပ်ဆပ်းရှုဆွဲးမူးပိုင်းဆီး။ တေလံးရှုမ်းပွင့်းလွှေ့မ်းမီ၊ တိပါယျာ၊ သော တေလံးရှိတ်းအေးရာဇ်လွှေ့မ်း၊ အနူး ပိုဆွဲးစာဝါ၊ ဓလေး၊ အနူးသို့ရှိ၊ စာဝါ၊ စာဝါဆီးချေးကော်း။ အနူးမီးထောက်။ အနူးကာင်ပုဆွဲ;ဖွံ့ဖြိုးခဲ့ရေး ဂိုပ်းကာင်သီဆွဲ;မံရှုပ်ဆပ်းရှုဆွဲးခဲ့ရေးတေလံးရှိတ်းလွှေ့မ်း ကာဆ်ပူးတိုးတိုးရံ့။ ဆီးချေးကော်း-

(က) မိ,တီယု, အိုးထေးတွေဆိုးခင်၊ မိ,တီယု,အိုးမိုင်းခင်ငလာ၊ လွန်းမိုင်းခင် တေလံးသူင်၊ စာင်,ကဆ် ရပ်းရှိ၊ လွင်ရှိပ်းကာင်သို့ဆိုးမံရှုပ်ဆပ်းရှုဆိုးရှိဆိုး၊

(ං) ලුද්; තැද්; ස්කිර්න ගෘතියේ රුප්; වේඩ්; ම්‍යුළුර් ඝප්ප්; දැඩ්; එම්ඩ්; තං; වේර්; තෙල්; එම්ටිය්; මුද්; මි; තීයා; එර්ං.

(c) လွင်;ရှပ်;ထူပ်:တွင်;ထာမ်တေလီ;တွပ်,တို့မီ,တို့ပျော်,ချုံတေလီ;ပဆ်စာဝ်,ကဆ်ဂျုံးရီ,လွင်;ရှိပ်းသိအိုးရှုပ်အပ်.ရှုအိုးရှုအိုး ကဆ်မာအိုး,မြှို့အိုး; ရှုးနိုတ်;သာဝ်:ယာမ်း။

ଓର୍କାର୍ପଣିତଙ୍କୁ ଦେଖିବାରେ ମହାନ୍ତିରିତି ହେଉଥିଲା

 (ထံရှင်း- မူ,လွမ်းငိုက်းဂုဏ်စာဆိပ်,ရှုခိုးရှု,လတေသန,ရှု,ရော်,မြို့အိုး)



12. 8. 2014:

ମୁଦ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚୟ

၂၁၁၃:၂၁၁၃:၈၉၃:ထောက်ဆိုတော်,ထော

നാട്ടേയുട്ട്.പോ;യാംനാട്ട്

සංස්කරණය

(୧) ଯିଷ୍ଟ;ଫ୍ରୀର୍;

(၅) ထိုး/ယိုင်း

(c) କାହାରେ;



တိုးတိုင်းမဆိုး-ပေါ်ရှု.ပိ. သိဆိုးမပို့ရှင်ဆပ်း လုဂ်း
ကျဆိုး၊ ကသာဂ်း(ခ)ရှုပ်၊ ငလားဖော်၊ တိုး(ခ)ရှုပ်၊ ထိုင်
လူင်ပွင်လိုင်ဆပ်းအဲ။ တွေဆိုးတာ၊ ပီးကဆ်တေမား
အမ်းရှု.လိုးပိ. လွင်၊ လူပ်၊ ရှုပ်ရှိဆိုး၊ မော့သွာ်
ထိုး၊ ယိုင်း ငလားတေရှု.လိုးလွင်းလူပ်ခွဲ့ရှုပ်ရှိုး
ဆိုး ဆိုးဘားကော်း။



(సా) అంగుళ్లన్నిటికించినిలు; ల్యాప్; గండిలీ,

တွေဆိုတဲ့ တေလီးလွင်ခာပ်၊ ကဆ်ဂပ်းရီ၊ ၂၂
 ဆဲးရှိ ဆဲးလလားလင်ရှိ ဆဲးရူ ဆဲးရှိ ဆဲးခပ် ဖျူး
 ကွဲ ဆဲးရှိ ရှိ ရှိ ဆဲးလလားလွင်းဂပ်းရီ၊ ခပ် အဲ့ ရှိ ဆဲး
 လွင်ယုံ၊ အဲ့ဆဲးကေား။ လွင်းတင်းထိုပ်းအဲ့
 ဆဲးလွင်းကျေ၊ သာင်းရူ ဆဲးရှိ ဆဲး၊ တီးပွင့်၊ ကဆ် ဂပ်း
 ရီ၊ ရူ ဆဲးရှိ ဆဲးနို ဆဲးယုံ၊ လှိုင်းလားများလလား၊ ဆဲးမူးငြိုင်း
 တေရှိတ်းရှိ တ်းရှိ အိုင်း ထော်၊ ခွင့်းတ်တ်းတာတ်း
 အဆ်။ ခုပ်းသုပ်းပဲ့တော့ ဆဲ့ဆဲးကေား။

(ව) ත්‍යිත්ලුද්; ශ්‍රද්ධාග්‍රහණ:

အဲ;ရှိဆုံးတူရှု.လို ဆုံးထိုင်လွင်;ရှိတ်,လုရှု;
ရေ့တော ယွမ်းတူရှု.လုံးဆံ့ခါး ကေား။ ဖွင့်;
လိပ်းရှိဆုံးတူရှုံးမူးငြိုင်းဂဆုံးအမ်ဆုံးအင်းယိုင်း
ကဆုံးတော,အဲ;ရှိဆုံးယုဝ်.ဆုံး. ရှိတ်,လုရှု;အမ်သော
အင်းယိုင်းက ဆုံးမ်,ငတေ,အဲ;ရှိဆုံးမရှု
ဆံ့ခါးကေား။ အင်းယိုင်းဆူးရေ့.ဖွင့်းလုံး ဖွင့်း
လုံးလုရှု;ကွွာဆုံး,ကသာရှုံးဆုံး.ပြီဆုံးဖွှာဆုံးလီတု၊
ရှိတ်,လုရှု;ဆံ့ခါးကေား။ အင်းယိုင်းကသာရှုံး(၁၀)
ဆုံး. တောင်းအမ်လုံးလုရှု;ကွွာဆုံး, ကေားအိုးရောအ
င်းယိုင်းကသာရှုံး(၇၀) ဆံ့ခါးကေား။

(၁) လွင်းဆပ်းယမ်ဂိုလ်းလော်သာ,

လွင်;အပ်;ယမ်ရိုင်;ယမ်လျေ,သာ,ဆုံး၏။ မူ,ထမ်းရှုန်းကဆုံး၊ မူမြှုန်း၊ မူမြှုန်း၏အဆုံး။ လွင်;ပိုင်;ရှိတ်;၊ လွင်;တောင်;ယမ်;၊ လွင်;ယိုင်;၊ ငင်;ဖိုင်;ထုတ်;။

(က) လွင်းထိုင်နိုင်းရအေး

လိုင်.နိုင်းရူဆ်းအိုင်းရော့
ယိုင်,ခင်းဖိုင်းထုံးစလာ;
မဆ်းသေဘာမ်,ရဲး အံ.တမ်းရွှေင်းလံးလွှေင်း
လွှေင်းတာင်းယာမ်း
လွှေမ်းသေဘာမ်,ရဲး ကပ်ရာင်းရူးမိုင်းမိုင်းသေ
လွှေမ်း ရွှေပ်းအိုင်းရွှေမ်းရံ.ယူ, အံချုးကေား။
လိုဆ် လိုဆ်မင်တီးအံ. ရှုပ်အပ်းရူဆ်း အမ်လိုင်း
ကေား,လိုင်းသေလိုင်းလိုဆ်မင်တီးအံရေား ထုတ်း
လိုရှု့ပွင့်,ရံ. အံချုးကေား။ ယိုပ်းသုင်းလွှေင်းလိုင်.နိုး
ရူဆ်းသေတေလိုပ်းရိုဆ်းရှု့လံး လွှေင်းနိုဆ်းသုင်း
လိုဂ်းလံးရူဆ်းနှိုင်း အံချုးကေား။ ကဆ်လုမ်းလွှေင်းမ
ဆ်းအံ.တော့လွှေင်းတော့,အျော့ရှိဆ်း၊ လွှေင်းနံးတီးယူ,
လွှေင်းမော်လိုဂ်းလွှေင်းအျော့ရာအော်ရှိတ်း ထော်,ရူဆ်းရူး
နှိုင်းတော့လေးစလားရဆ်းယ်.ပီးရူဆ်.တော်လိုဂ်း
လံးလံး၊ကတ်းရော်,ပြိုဆ်းဖြုံးဆံးရော့.တော့မော်လိုဂ်းလံး
တမ်းရွှေင်းလံးစလား ဂို်,လူလှုံးလွှေင်းဂပ်းရံး,လိုင်.နှိုင်း
ခေါးမှုဆ်းမြဲ,တင်းသိုင်း အံ.ရှိတ်းလံးလွှေင်းတာင်းရူဆ်း
.လိုဂ်းလံးမှုးသေလိုပ်းရိုဆ်းကပ်လံးတိုင်းယူ,အံချုး
ကေား။

(ఎ) వీటిల్పుడు; గణితమ్, వీషమ్, తీవ్ర



(၁၂) ခေါ်ထာမ်ဟိုးပိုင်, ရွှေ၊

କାହିଁଲେ; ମଃ ତି; ଶୈ; ଯାଇଛୁ. ଲୁଣ; ମେଲ୍ଲୁଣ; ଲୁ
ଳା; ଲୁଣ, ଲୁର, କାରି; ପି: ପିନ, ରାଜ, ଝୁ. ତୁଷ୍ଟି; ତା, ନ
ଷ୍ଟି; ତାଣ; ଫିରିନ; କଲା; ବାନ । ତୁଷ୍ଟି; ତା, ଲୁଣ; ଲୁଣ, କଲ
କାରି; ଫିରି, କଲା; ତୁଷ୍ଟି; କଲା; ବାନ । ତୁଷ୍ଟି; ତା, ଲୁଣ,
କଲାବାରି; କଲା; ବାନ ଅଛି; ତାରି; ଅଛି.
ଏହି; ବୁଦ୍ଧି; ତେ. ଅଛି; କୋ ॥ ଵର୍ଣ୍ଣିତ; ମିଥ୍ରିତିତ; ରୂପି;
ରୂପିତ; ଅଛି. ଘୋଷି; ଅଛି, ତୀଃ ଯିନି; ଲୁଣ; ଫିରିନ;
ଘୋଷି; ଅଛି, ଲାହୁ; ପି: ପିନ, ରାଜ, ଫିରିନିତିତ. ଏହି;
ଲୁଣ; ତାରି; ରିଷ୍ଟିକାହିଁଏହି; ବୁଦ୍ଧି; ତେ. ଅଛି; କୋ ॥

(፩) ገዢ፡ထአብሉን፡ኋላ፡ተዲ፡ሃይ，መሃይ，ዋሪ፡

(တိုးပိုင်းရှိတ်၊ တိုးပိုင်းထပ်းဂံ၊ ယူ,သပ်းပံ့.တော်၊
ယာမ်းလှိုင်၊တိုးပိုင်းထပ်းဂံ၊ယူ,သပ်းများလွှင်းတာင်း
ယူးကာခွဲး လီးနီးတိုးသေယူ,သပ်း)

လွင်;လီ;တီ;ခေါ်ထမ်လိုပ်;ဆုံး၏ တေရာလီ;သီ ၃။
လွင်;နီ;တီ; ယူ,သပ်:သေ ယူ,သပ်:ပုံ.ဆုံးမြိုင်:ဆုံး
ခုံ;ကေား။ ကဆ်လွင်;ယဉ်,တော်. တေရှု.လီ;လွင်;ယူ,
သပ်: ဆုံးဝေးဂာင်မူ,ဝေဆ်:ဝလ်; ဆုံးဝင်;အံခုံ;
ကေား။ သီဆ်;မံလိုပ်:လီ;များဆုံးတွေဆ်;တု,ရှင်ဆပ်:ရှု
ဆ်:ဆုံးမြိုင်: လွင်;နီဆ်;သု၏၊ တီးဝေဆ်ဆပ်:မံလ်ဆ်,
ရှိရ်,လူရှုံးလွင်;ဂပ်:ရီ၊ သီ၌တု,ရော်,သာင်;အဆ်.
တေပဆ်လွင်;ဂမ်;ထိမ် တင်:ဆမ်ဆုံးခုံ;ကေား။

(ඇ) ව්‍යීත්වෙ,වාරි; ගිරි,ලුණ්;ප්‍රිඩාරි;හිං

သီဆို;မျှော်ဆပ်း ရူဆိုးရှိဆိုးဆဲ့ တိဂုံ;ပဆ်လဲ့
လွှင်းကြိုဆိုရှင်း ရူဆိုးရှိတ်းဂါဆို သီဆို;မျှော်;
လဲ့;အျေးဂါအိုလွှင်းကမ်,လဲ့;အျေးဂါအိုကလဲ;
လွှင်းရော, သာင်း မူ,ထုမ်းဆံချုးကေား။ ဇွဲင်း
ကမ်,ပီ,ဂိုပ်းသီဆို;မျှော်ဆပ်းရူဆိုး အုံးအိုင်းပီး
ကဆ်တပ်းဂါရ်, ရှိတ်းဂါဆိုများဆဆဲ့ ဝပ်းဂါး၊
ဆုံးသေ ချေးထာမ်ဆဲ့ တောမ်းတို့မဲ့ပဆ် လွှင်းလဲ့ဂါ
ဆုံးရူးပီး ဆံချုးကေား။ အျေးဂါဆို မိုင်းဖြို့ဆိုဂါဆိုစေား
ထာမ်လို့ပို့ဆဲ့ လွှင်းပီးမာဂ်းမီးရူဆိုးမိုင်း တုံး၊ ယိုင်း
ကသာဂ်းလဲ့ ပီးပိုင်,လျှော့, တော်းဂါ,ခလပ်းဆိုလ
ဆုံးသေ လိုပ်းရှိဆုံးဆံချုးကေား။ သီဆို;မျှော်လို့
ဆဲ့တွေဆိုးတဲ့,လူင်ပွင့်လို့ပွင့်ဇွဲင်းရော,သာင်းအျေးဂါ
ဆိုလော့ ပီးမာဂ်းမီးဆဆဲ့ တောမ်းတို့မဲ့ဟူ့,
ဆံချုးကေား။

(၄၇) ချေးထာမလွင်;ရှိအေးလလား နှင့်ကအေးသုင်း
လှုံးဆုံးရှိအေး

အမေ.အန္တဆိုးဘဆိုလုံးများတိုးခေါ်ထာမ်ဆုံးလူပုံ၊ လုံးငအ^၁
ရှုပ်ဆပ်းရှုဆုံးမိုင်းယပ်။ တေလုံးရှု.သီတံ့ဆုံးရှုဆုံးထို^၂
ပိုးဆပ်ရုံ.အံချုံကေား။ ရှုပ်ရှုဆုံးဆွဲးလိုင်မိုင်းရှုမ်းတုဗမ်^၃
သီတံပါးမာဂ်;မီးဆပ်။ လွှင်;ယူ.လွှင်;ဂိုဏ်လလာ; ခူးရှုံးခွင်^၄
ဘဆိုသုင်းလှုံ.ဆွဲးရှုဆုံး၊ တိုးရှုပ်ရုံ.အောက်လွှင်;သုင်း^၅
လှုံ.အံးမိုင်းလိုပိုးရှုပ်ရုံ လလားလွှင်;ပိုတ်;ရွှေ့ယုဂ်;ယာဂ်;^၆
အံရေးတေလုံး ရှု.ဝံ.အံချုံကေား။ ခာရ်, ဘ ဆွဲုပိုး^၇
ဆုံ.တုံ, လူင်ပွင့်လိုင်ဆပ်တေဆာမ်းရှု.လုံးလွှင်းလူပုံ,^၈
ဘပ်းပါးမာဂ်;မီးယပ်။ တေရေး, သာင်းလုံးပုံဆုံးတုံ,^၉
သီတံရှုပ်ရှုဆုံးလေးတွေ့ဆုံးလိုပ်းဘမ်, ပိုးစိုးဆုံးသုင်^{၁၀}
လလားလိုပ်းတုံ, တေနိုဆုံးသုင် အံချုံကေား။

(မ) အိုးရှင်နှိမ်းကဆ်ပုဇ်းမူး အိုးချင်းတင်း ၁၇လိုအိုးကဆ်တိရှိရှု, ခရိ

ချေးထာမ်ကဆို၏ တေဆာမ်းရှုံးလုံးရှုံးထပ်းစရ၊
ကိုပို့တာ့ရွှေ၊ အံ့ခြုံရေးကော်း။ ကဆိုလမ်း၊ လွှင်းဆို၏
တေ ဆာမ်းရှုံးလုံး၊ ဓမ္မားပြုးတွင်းဆုံးလေး၊ ဓမ္မားလှိုင်း
လုပ်း၊ လှိုင်းတာ့ရွှေ၊ အံ့ခြုံရေးကော်းဆုံး၊ ကဆိုလှိုင်းဆို၏
ပုံဆိုးတာ၊ တေရာ့၊ သာဝ်၊ တို့ရှိုးလီးလီး၊ ပီးယူး၊ လီတင်းမိုင်း
ပို့ဆိုးရော်၊ သေားမဆိုးယုံး၊ အံ့ခြုံရေးကော်း။



(బ) రూష్ణఃఘీర్ణభీర్ణఃర్మితఃధ్వని ఘీర్ణఃర్మితఃధ్వని

မိုင်းကွန်တင်းယူ,သပ်းတီးဆုံးမိုင်းရှမ်းတုမ်ယပ်。
ရှာအေးလိုပ်းနဲ့၍၍,ယူ,တီး လွှားမိုင်း (ကမ်းအဆုံး
လိုပ်းကွန်,၍၍,ရှိတ်းအေး၊ကအောင်လလ်၊ ရှိပ်,လူလှုံးခာပ်,
ကအောင်ပ်းဂျိုး၊ခပ် အဆုံးမိုင်း၊ ဆုံးခြား။ ယမ်းလိုပ်
ဝအဆုံးမိုင်းရပ်းအန္တာ၊ပင်၊ လိုင်းသုံးများ ယပ်လလ်;
ရှာအေး လိုပ်းစံးပျော်းနှိမ်းများ တီးမိုင်းရှိတ်၊လပ်းဂပ်,
သုံးလှုံးသီးဆုံးမှုံးကအောင်မိုင်း၊ သေတေအမ်းရှုံး။
လီးသီးဆုံးမှုံးရှုံးရပ်းရှာအေးမိုင်းယူ,ဆုံးခြား။
မို့အောင်,ဆုံးရှာအေးလိုပ်းလုပ်းဆုံးမိုင်း တေ
ကွန်,၍၍,လွှားမိုင်း တေလိုပ်းရှိအေးရှုံး။ လီးယပ်。
သင်ဝါးစံးနှိမ်းပျော်းများဆံရေး၊ တေပန်လွှုံးတင်း
လွှားထိမ် တီးလူပ်,ကာပ်းလလ်၊ တီးအမ်းတူလှုံးလီးယူ,
ဆုံးခြား။



ନୀମି ତେବ୍ରିଷ୍ଟାର୍ଡ,
ଅଣ୍ଡ.ଟ୍ୱାଷ୍ଟି:ଏଟିଷ୍ଟି;ଗୁର୍ବିର୍ଦ୍ଦିଶ୍ଚାନ୍ଦ.ରୂଷି:



- වේඩ්;ම්දුරු ඝප්පි: ගැජ්ඩ්ගිඩ්:උ.ගුජ්ඩ්තාං: ජ්‍යෙ:පි: 201 ලිං August තෙවූණුවාරි,
 - වේඩ්;ම්දුරු ඝප්පි: ගැජ්ඩ්ගිඩ්:යාර්.යාර්. ජ්‍යෙ:පි: 201 ලිං March තෙවූණුවාරි,
 - එර්,ගැජ්ඩ්ලිඩ්:උ.ත්;ගෙ:සාත්:වාං;යාර්. ජ්‍යෙ:පි: 201 ලිං November තෙවූතා,විඩ්, උඩුණුවාරි,

၁၂။ ဧၢ ၂၀၁၇ ပုံဂျိ၊ သိန္တားမြို့ရွှေ့ခင်းကျင်းမြှုပ်နည်းလုပ်





- တိုးကြပ်သိန်းမံရှုအေး လိုင်မူးပွဲရှု;သိန်းမံ(ဆူးသိန်း)လိုက်,ပေါ်စားချေားကေား။ အိုးချင်းတင်း ဂိုပ်းကာပ်သိန်းမံရှုပ်ဆပ်းရှုအေးတော်ပ်းစွဲ;ထွတ်,လေးရှုံးတိုးဆိုအေးချင်းချင်းဘာပ်းကာပ်သိန်းမံရှုပ်ဆပ်းရှုအေး လိုင်မူးပွဲရှု;ရှင်းလိုအေးလိုအေးတော်းလုံးပံ့ပိုးတင်းသိန်းဆိုအေးကေား။
- ပါး ၂၀၁၈ ခေါ်ထာမ်သိန်းမံရှုပ်ဆပ်းရှုအေး ခေါ်ထာမ်တေပး(၁၁)ကာအိုယ်။ ရှင်းရှိမ်းပံ့ပိုး၊ ဖော်၊ကာင်းဂိုတ်း သွင်းလျော့သုံး၊ဆီအေးကေား။ ဂျားရှုံးဂိုပ်းသိန်းမံရှုပ်ဆပ်းရှုအေး လိုင်မူးပွဲရှုသုံး၊ ကာအိုယ်လေးတွေအေး သုံးလွှုံးဆီအေးကေား။
- မူးလိုင်ရှုပ်းကာပ်သိန်းမံရှုပ်ဆပ်းရှုအေးယ်။ ထင်၊တေဆာမ်းရှုံးသိန်းမံရှုပ်ဆပ်းရှုအေးလိုင်မူးပွဲမ်းတုမ် ဆီအေးကေား။
- အိုးလိုင်မူးရှုမ်းတုမ် သိန်းမံရှုပ်ရှုအေး ရှုမ်းပွင့်တေမီးလုံး(၁၁)သိန်းဆီအေးကေား။



**ဂိုပ်းကာပ်သိန်းမံရှုပ်ဆပ်းရှုအေးမိုင်းတင်းသိန်းယ်။ ရှုအေးအိုးမိုင်း
ရွာရော့တု၊ တေလီးစပ်းပုံးဆီး။ ပိုးဆိုကာအိုယ်လွှင်းယဉ်း၊ စုံကေား။**

၁၇။ စွဲ့လုပ်, ဆင်



ଲୋକୁଙ୍କରିନ୍ଦିଙ୍କ ପ୍ରକାଶକ, ତିଆରୀକୁଣ୍ଡଳୀ.

ခင်,လိုင်းဆီ.သင်ဝျုံစီးရွှေ.လိုင်လိုင်းလီ website

<http://www.dop.gov.mm>

<http://myanmar.unfpa.org/census>

